

చరిత్రకెక్కిన చరితార్థులు విశ్వకవి వేమన

(నంగూరి ఫౌండేషన్ ఉగాదికి నిర్వహించిన పోటీలలో ప్రథమ బహుమతి పొందిన వ్యాసం)

- శ్రీ దూర్వాసుల వేంకట సుబ్బారావు.

ప్రపంచ సాహిత్య చరిత్రలోనే పుఖ్యాత కవుల సరసన నిలిచినవారు ఆదికాలములో తిక్కన, మధ్యకాలంలో వేమన, ఆధునికకాలంలో గురజాడ అని శ్రీశ్రీ అన్నాడు.

పూర్వకవి చౌడపు వేమనని ఈ విధంగా శ్లాఘించేడు:	కూనలమ్మ పదాలలో శ్రీ ఆరుద్ర ఇలా అన్నాడు:
వానను దడియని వారును పూసుక వేమన్నచేత బొరయని వారున్ నానాదిక్కుల వెదకిన గానమురా నెంతవాని కవి చౌడప్పా!	చెరకు రసముల వూట చిన్నయత్వపు తేట యోగి వేమన మాట ఓ కూనలమ్మ!

అక్కిరాజు ఉమాకాంత విద్యాశేఖరులు 'నన్నయాదుల నుండి భావకవిత్వం దాకా వచ్చినది కవిత్వమే కాదు, పామ్మని' చెప్తూ వేమనని మినహాయించేరు. శతకంలో 100-116 పద్యాలుంటాయి. మొదటిది 'వృషాధిపశతకం' లగాయితూ, మనకున్న మిగతా ఎనభైమూడు శతకాలవరకూ, శతక కవులను నిండాసూచకంగా 'కుకవులు' అని చూచేవారు లాక్షణికులు. వేమన కవికాదా? అని 1977లో డా|| గోపి పుల్లినచినా, 1980లో వేమన: విశ్వకవి, ప్రజాకవి అని వారే అన్నారు.

విదేశీయులు: వేమన

ఫ్రెంచి మతబోధకుడు లెగెక్ 1730లో 15వ లూయీ చక్రవర్తికి 368 వేమన పద్యాలను పంపించేడు. ఆ దేశం మతబోధకుడు 1806లో 'ఏబ్ డుబోయ్', వేమన పద్యాల వేదాంతాన్ని గ్రహించి "ఆంధ్రప్లేట్" అని పేర్కొన్నాడు. మద్రాసు ప్రభుత్వోద్యోగి చార్లసు ఫిలిప్ బ్రౌను 1824 నుంచి ఒక దశాబ్దం వేమన పద్యాలను సంకలనం చేసేరు; వాటిని ఇంగ్లీషు, లాటిన్, సంస్కృతంలోకి తర్జుమా చేయించేడు. చార్లసు గోవరు (1871), బహుశ: కడప జిల్లా కలెక్టరు గిబిల్ (1874) వేమన పద్యాలలోని వేదాంతాన్ని గ్రహించి అపారసేవ చేసేరు. శతక కవి అయినా వేమనకి ఈ విశిష్టత, పుఖ్యాతి ఎలా వచ్చేయి? మన దేశంలో, ముఖ్యంగా తెలుగువారు ఆబాలగోపాలం వీరి పద్యాలు వల్లించటమో, వినడమో చేసినవారే. ఈ వేమన ఎవరు, ఆయన ప్రభావం ఏమి, ఆయన కవా, వేదాంతా, మానవతావాదా అన్నది క్లుప్తంగా తెలియజేస్తా.

వేమన సంకలనాలు, వ్యాఖ్యలు, వివరణలు

వేమనని కవిగా గుర్తించటానికి కారకులు కొమర్రాజు లక్ష్మణరావు, కట్టమంచిరామలింగారెడ్డి, నంగూరి సుబ్బారావు, వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి, శేషాద్రి రమణులు, రాళ్ళపల్లి అనంతకృష్ణ శర్మగార్ల కృషి. పూర్ణయాచారి, నాదెళ్ళ పురుషోత్తమశాస్త్రిగార్లు 'వేమన సూక్తి రత్నాకరము', పార్థసారదయ్య 'వేమన పద్యములు', ముత్యాల నరసింహయోగి 'వేమన జ్ఞానమార్గము', నేదునూరి గంగాధరం 'వేమన పద్యములు', వావిళ్ళ ముద్రాణ 'వేమన పద్యములు' మనకి ఆధారం. ఇవికాక వేమన పద్యసంకలనాలు 93, వేమనపై గ్రంథాలు 18, జీవితకథలు 12, నాటకాలు 4, వ్యాసాలు 77, ప్రశంసాలు 14, 2 డాక్టరేటు వ్యాసములున్నట్లు గుర్తించుకోవలెను. శ్రీ నార్ల, పరాభిరామరెడ్డి, డా|| టోపా, మిత్రులు డా|| నారాయణ మూర్తి, రాబర్ణు ఇంగ్లీషులో వేమన పద్యాలపై వాఖ్యానించేరు. వీరందరికృషి ఫలితము వలననే ఈనాడు వేమన పద్యాల తర్జుమాలు కన్నడ, అరవము, మళయాళము, సంస్కృతము, ఇంగ్లీషు, హిందీ, ఉర్దూ, బహుశ: ఫ్రెంచి భాషలలో లభ్యమౌతున్నాయి. ఆంధ్ర ప్రభుత్వం వేమన పరిశోధనా కేంద్రాన్ని హైద్రాబాద్‌లో నెలకొలిపినట్లు వినిపిచి. మనదేశం వేమన తపాలబిళ్ళ (30 పైసలది) 16 అక్టోబరు 1972న విడుదల చేసింది. జనవరి 23, 2005న వేమన జయంతి హైదరాబాద్‌లో వైభవంగా జరిపించేరు. "పలానా"గారు వేమనగారి 192 పద్యాలను ఇంగ్లీషులిపిలో 'సూక్తి ముక్తావళి' గా అందజేసేరు. వాహిని వారు 'వేమన' తెలుగు చలన చిత్రం తీసేరు.

వేమన పుట్టుపూర్వోత్తరాలు

'పుట్టు బిత్తలివలె, పోవు బిత్తలివలె | తిరుగుబిత్తలివలె దేహిధరణి' (బిత్తలి అనగా దిగంబరుడు) తన గురించి వేమన చెప్పుకున్నాడు. అట్టి దిగంబరుడ్ని చూచి 'సిగ్గు వారలమని, సృష్టిలోపలవారు | వెరి ప్రవేమనగని వెరుగుపడిరి|' అని వ్యాసుకున్నాడు. ఈ వెట్టి వేమన' కు ఇంకో ఏడు పేర్లున్నా వేమన వేమనే! తల్లి మల్లమ్మ, తండ్రి రెడ్డన్న. తన పద్యాలలో 32 స్థలాల గురించి ప్రస్తావించినా, 'ఊరు కొండవీడు, ఉనికి పశ్చిమవీధి, మూడు చింతలందు మొదటివీధి' అని తన నివాసాన్ని, 'ఎడ్డి రెడ్డికులమదేమని దెల్పదు' అన్నాడు వేమన. జననం 'నందిత కార్తిక శుద్ధ పున్నమినాడే' అన్నా, మనకి అరవై ఏండ్ల కాలచక్రం ఉండటం వలన ఈ నందన సంవత్సరం 1592, 1652, 1712, 1772లలో ఏదైనా కావచ్చు. కాని వేమన 16 వ శతాబ్దపు రాయని భాస్కరుని, ముత్తన్నలను ప్రసంశించినందున, యెట్టాప్రగడ (~1526), యెల్లనార్యుడు (~1590), శివయోగీంద్రులు (16 వ శతాబ్దము) వేమన ప్రసక్తి తెచ్చినందున, వేమన 1545-1623 ప్రాంతాల వాడని అంచనా వేయాలి. కవుల చరిత్రల్ని పట్టించుకోని ప్రజలం మనం!

మూడు శతాబ్దాల ముందు చూపున్న యుగకర్త: వేమన

ఆంధ్రావనిలో మరాఠీపతులు లేనిరోజుల్లో, మఠంలేకుండానే, తనదైన వేదాంతాన్ని, తనకంటే మూడు వందలేండ్ల ముందు చూపుతో వెదజల్లిన విశ్వకవి వేమన. స్వంతభావాలు సహజభావాలు. కాన వాటిని

తీవ్రతతో, సూటిగా సామాన్య ప్రజకు అర్థమయ్యే ఉపమానాలతో, రమ్యమైన చక్కటి, చిక్కటి పద్య రత్నాలని అందజేసేడు వేమన. తన లోక పరిశీలనా శక్తితో ఆనాటి సమాజంలో నీతి, నిజాయితీ, నిలకడల లేమిని గుర్తించి, సంఘ సంస్కరణ భావాలను సామాజ పరిరక్షణే ధ్యేయంగా చేసుకుని బలంగా మొట్టమొదటిగా ప్రకటించిన ప్రజాకవి వేమన. పాతవడ్డ మాటల్ని తిరగబోసి ప్రబంధాలగానో, భాషాంతరీక గ్రంథాలగానో చెప్పి రాజాశ్రయంతో పబ్బం గడపక, ఆనాటి సమాజంలో వస్తున్న మార్పులు, చేర్పులు, వాటి ప్రభావం, మానవ స్వభావాన్ని ప్రతిబింబించే రీతిలో తనదగు ప్రత్యేక శైలి ఆటవెలదిలో అందజేసిన మహానుభావుడు వేమన. అనుభవాన్ని అనుభవంగానే ప్రత్యక్షంగా అందించేది కవిత్వం లక్ష్యం. మీతులు శివారెడ్డిగారు కవులెంచేస్తారంటే 'అనంత శక్తి సంపన్నమయిన పద్యాల్ని పెడతారు' అన్నారు. దీనికి నాంది పలికినది వేమనే.

వేమన పద్యాల తీరు

శతకంలో 116 పద్యాలకే చోటున్నా, వేమన వ్రాసినవి 'శతసంఖ్యపద్యము'లని, 'వేయిపద్యములని, వేయినేనూఱు పద్యము, పదునైదు వేల పద్యము'లని, 'వ్యాలకందని పద్యముల్ వేలసంఖ్య'లన్నా, నేడు ముద్రణలో నున్నవి 5010. శతకాలకి ఆధునికులు మరికొన్ని పద్యాలను (ప్రక్షిప్తాలను) చేర్చడం పరిపాటే. వేమన తర్వాత ఎన్నో శతకాలు వచ్చాయి. అందులో ఒక నకిలీ శతకం 'బాలచక్రవేమభవ్యనామ' అన్న మకుటంతో పుట్టింది. ఇతని శిష్యుడు కటార్ల పల్లె వేమన్న. ఇలా ఏవేవో పద్యాలు వ్రాసి వేమనకు ఆపాదించటం జరిగిందని 'శతకపుల చరిత్ర'లో శ్రీ వంగూరి సుబ్బారావుగారు, 'శతక వాఙ్మయ సర్వస్వం'లో శ్రీ వేదం వెంకట కృష్ణశర్మగారు అభిప్రాయపడ్డారు.

భర్తృహరి భోగలాలసవైరాగ్యంలోకి వెళ్ళి, 'సుభాషితతిశతి' 300 శ్లోకాలు, నీతి, శృంగార, వైరాగ్యశతకాలు కాలక్రమేణ వ్రాసాడు. వేమన కూడ భోగలాలసల తర్వాత సంసారంలో విరక్తి కలిగి, తనదైన విశిష్టతని, ప్రత్యేకతని "నభూతో, నభవిష్యత్"గా, తనకు ఇష్టమైన ఆటవెలది ఛందస్సులో వ్రాశాడు వేమన. దీన్నో ఆఖరిపాదం మకుటం సర్వసాధారణంగా 'విశ్వదాభిరామ విసురవేమ' అని తనహితుడు అభిరాముని తలుస్తాడు. భారతీగతి నడకలో వ్రాసిన:

కర్మపురాణ మగాధమురా | కర్మములో శివుగానమురా |

కర్మహు నెవ్వడు గన్నడురా | కర్మము కర్మము కర్మమురా |

దీంట్లో వేమన లేక అభిరాముల ప్రస్తావనే లేదు!

మిగతా ఛందస్సులలో అనగా కందంలో (ఇరువది యారవతత్వం...), సీసంలో (ఎనసి పీడించెడి యెముకలు వాసముల్), ఉత్పలమాలలో (కూటికి లేనివానివలె) కూడ కొన్ని రచించేడు.

కొన్ని చమత్కరిస్తూ వ్రాసినవి:

వాడు వాడు వాడు వానిలోపలనుండు

వాడు వాడు వాడు వాడు గాడు

వారి వాని గూర్పు వాడెపో బ్రహ్మాంబు

విశ్వదాభిరామ విసురవేమ.

తెల్పుడు నేరికి తెల్యదురా | తెల్పిన నెవ్వరు తెల్యరురా

తెల్పగ తెల్పగ తెల్పియురా | తెల్పగనుంగొన దివ్యమురా.

దీనిలో కూడ వేమన, అభిరాముల ప్రస్తావనలేదు!

తాను చెప్పదలచుకున్న నగ్న సత్యాన్ని పొల్లు అక్షరం లేకుండా క్లుప్తంగా ముచ్చటైన ఉపమానలతో మూడు పంక్తులలో చెప్పగలిగిన మహాకవి, దీంట్లో వేమనకి మించినవారు లేరు. ఉదాహరణకు మనం కంఠస్థా చేసిన పద్యమే:

1. ఉప్పు కప్పురంబు నొక్కపోలికనుండు
2. చూడచూడ రుచుల జాడవేరు
3. పురుషులందు పుణ్యపురుషులు వేరయా
4. విశ్వదాభిరామ విసురవేమ.

మొదటి పంక్తిలో భావం, రెండవ పంక్తిలో విరుద్ధభావం, మూడవ పంక్తిలో పై రెంటిని సమన్వయపరుస్తూ ముల్లోకాలంత విశాల భావాన్ని విశదీకరించేడు. బహుశ: భావనలో ఆంగ్లకవి డైలన్ తామసుతోను, క్లుప్తతలో స్కెండినేవియాకి చెందిన పియట్ హైన్ 'గ్రూప్స్'లతో కొన్ని పోలికలు కన్పిస్తాయి. వేమన కవిత్వానికి కారల్ మార్కు సూత్రాలకి ఏ సంబంధం లేకపోయినా, వేమన పంక్తులను వాదము (తీసిన్), ప్రతివాదము (ప్రింటిసిస్), సంయోగము (సింతసిస్) అని ప్రాసక్రీడ జరిపేడు శ్రీశ్రీ. రెండవ పంక్తిలో భిన్నముగా నుండే గుణాల్ని చెప్పేడికాని వేమన ప్రతివాదాన్ని లేవనెత్తలేదు అని డా|| చేకూరి రామారావుగారి వాఖ్య. పాసే కావాలంటే వేమన విజ్ఞుడు, వేదాంతి కావున ఈ మూడు పంక్తులను క్రమంగా వచనం, నిర్వచనం, ప్రవచనం అని చెప్పవచ్చు అన్నది నా అభిప్రాయం. రసజ్ఞులు చదువరులే నిర్ణయించాలి. ఇంత చిన్న మూడు పంక్తులలో బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులనైనా కాదని, విజ్ఞాన భోదన చేయటం వేమనకే సాధ్యం. ఉదాహరణకు స్వకీయంగా

బ్రహ్మ వ్యాత కెదురు పల్కిన వాడను
ఆది విష్ణు సూత్ర మడచు వాడ
మూడు కనుల వాని మొనసి నిల్పినవాడ
కానబడదు నీవుకాని వేమ.

శ్రీ అన్నమాచార్యులు 32000 కీర్తనలు వ్రాసినా 'ఒక్క సంకీర్తనే చాలు ఒద్దికై ... దాచుకో' అన్నట్లే, వేమన

నిక్కమైన మంచి నీలమొక్కటి చాలు
తఱకుకు బెఱకుకు ఱాలు తట్టిడేల
చదువ పద్య మరయ జాలదా యొక్కటి విశ్య||

అని కుండ బద్దలు కొట్టినట్లు సూటిగా చెప్పేడు.

వేమన మచ్చు చూడని విషయాలు లేవు. శ్రీ రాళ్ళపల్లి, నార్ల, ఆరుద్రలన్నట్లు వేమన పద్యాలు మైనపు ముద్దలు. ఎలా కావలిస్తే అలా భావాంశాలుగా మలచుకోవచ్చు. ఆచార్య గోపిగారు వేమన పద్యాలను 28 రకాలుగా లోకపరిశీలనకు, 31 రకాలుగా వేదాంతపరంగానూ వర్గీకరించారు. వీటినన్నిటినీ స్థలాభావంచే వివరింపక, ఈనాటికీ వర్తించేవి మచ్చుకి కొన్ని ఉదాహరిస్తాను.

కలిమిలేములు

'ధనమూలం ఇదం జగత్' అనగా ప్రపంచంలో అన్నింటికీ మూలం డబ్బు అని. ఒకప్పుడు జమీందారు ఫక్కిలో బ్రతికినా వైరాగ్యంలోకి వెళ్ళిన వేమన

'గోచిపాత కంటె కొంచెంబు మరిలేదు'

'ధనము లేమినున్న ధైర్యము చెడిపోవు'

'విత్తహీనుడెంత రిత్తమై పోవును?'

'ధనము లేమి యనెడు దావానలంబది'

'పసిడి గల్గు వాని బానిస కొడుకులు'

అని చీదరించుకున్నాడు.

అయితే ఈ ఐశ్వర్యాలు క్షణికం అని వైరాగ్యాన్ని భోదించేడు ఈ విధంగా:

'ధనము లెచటికేగు దానేగు నెచటికి?'

'ధనము యెవని సొమ్ము ధర్మమే తనసొమ్ము'

అన్నాడు.

ఆర్థిక ఇబ్బందులకు లోనయి వేములవాడ భీమకవి 'కోమటికొక్కటిచ్చి పదిగొన్నను దోసములేదు ...' అంటే, వేమన 'కోమటోని సొమ్ము క్యారుల పాలాను' అన్నాడు.

(సశేషం - మిగతా భాగం ఉగాదికి వచ్చే సంచికలో)